

GEEN PLAATS IN DE HERBERG

2018 - 2019

door
Threes van Dijck
en
Jan Peijnenburg

'Zij bracht haar eerstgeboren zoon
ter wereld, wikkelde hem in doeken
en legde hem in een kribbe; want
in de herberg was voor hen geen plaats'

(Lukas 2, 7)

*Een lichte benadering van Kerstmis
waarin door beeld en verbeelding
als een collage het accent ligt op
mysterie mythe en mystiek die echter
niet in 'onderscheiden' delen ter
sprake komen maar door het geheel
aan het licht treden als een drieheid.*

KERSTMIS 2018

De geboorte van Jezus is
het eeuwig teken in de tijd:
dat God bestaat.

Het is begin van leven
dat uitmondt
in verrijzenis.

Het enige wat in onze geest,
in ons bewustzijn
staande kan blijven,

het enige wat over en open
blijft na het leven hier,
is het verder leven in het licht

van de verrijzenis
in de definitieve
ontmoeting van God.

K E R S T M I S

is het feest van
de mensheid
niet van de
Kerk alleen

I M M E R S

Het mysterie van de
goddelijke geboorte
van Jezus lost zich op
wanneer we aannemen dat
bij de geboorte van elk kind
ieder meisjeskind en
ieder jongenskind
'God mens wordt'

D A A R M E E

is de Kerk de gezondene
om deze universele en
diep kosmische boodschap
uit te spreken en uit te
dragen sinds het alles
overstijgende gebeuren van
de geboorte van Jezus.

Zij is als de wieg van de
bevalling in de schoot van

M A R I A

En daarom wordt overal
in het Weesgeloof gebeden
'Heilige Maria, moeder van God'.

K E R S T M I S

Wat een zaligheid
Wat een feest

God
wilde
in alle opzichten
mens worden
omdat
mens-zijn
goddelijk
is

Heel de schepping
is daarbij betrokken
omdat alle leven van
'in den beginne'
de eerste kiemen van
menschelijkheid reeds
'in zich droeg'.

Het gaat dus ook over
de menswording van
plant en dier en de hele
voorverwerkelijking
in de geschiedenis van
de menswording waarin de
mens zich oprichtte naar God.

Heel de schepping
hemel en aarde en alwat
daar tussen is juichte.
Er zweefden engelen
door het luchtruim die
zongen van vrede op aarde
en zeiden 'Wees niet bang'.

STILLE NACHT

Zacht wiegend in een
lieflijke driekwart-maat,
gedragen gezongen alsof
het kindje gedragen wordt,

zo klinkt het Stille nacht.
Niet verwonderlijk dat ook
veel andere kerstliederen zijn
geschreven in een danscadans.

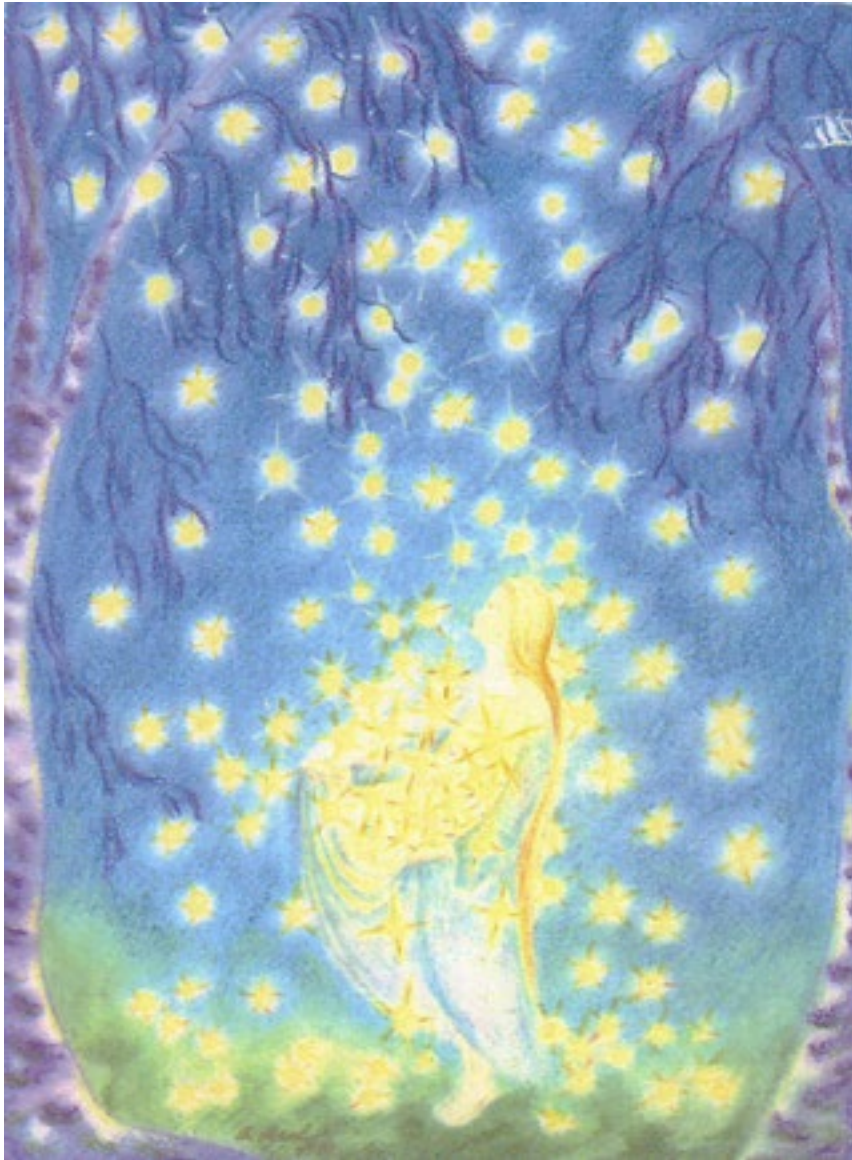
Midden in de melodieën
ligt het wiegekind, het
kribbekind in het stro -
namens alle kindjes

die meegenomen worden op
de vlucht, weg uit nood
en ellende, honger en dorst
en zonder toekomstperspectief.

En toch blijven we zingen
van zachtheid en tederheid,
van vrede en engelenzang
als dekentjes om hen heen.

Zo zingen we de toekomst
naar het heden toe, vol
verlangen, goede wil en
ongeboren liefdegevoelens.

En ieder jaar is Kerstmis
weer een opgaande lijn naar
een betere wereld met Jezus
als nieuwgeboren mensenkind.

DIE STILLE

In de stilte
van de morgen
spreken de dingen
zij worden nog
niet overstemd
niet tot zwijgen
gebracht door
oorverdovend lawaai.

Ik mag horen
wat zij woordeloos
zeggen door mij
aan te zien
voelen wat zij
uit eeuwige stilte
fluisteren in
mijn ziel.

Zo stil is God
die mij omgeeft
met zichzelf
die mij vervult
van een liefde
die om mij roept
die mij roept tot
eeuwige gemeenschap.

STILLEVEN

Stil wil ik zijn
om stil te worden,
zo stil als de nacht
die vol is van de dag.
God is in de stilte.

Stilte in mijn hoofd
rust in mijn geest
wil ik maken
zodat ik niets meer
hoef te maken.

Verstilling ontstaat
door overgave
aan de stilte zoals
rust door inkeer en
vrijheid door ruimte.

In diepe stilte vindt
ontleding plaats van
een volheid van leegte.
Daar, op de bodem van
de ziel is 'God alleen'.

ONZE STAL

Jezus, lief kind,
met Kerstmis
zo fijn dichtbij

even niet hoog
in de hemel
maar gewoon
in een stal
bij ons, want
wat is de aarde
anders dan
een stal
een bouwval
voor dieren
een noodwoning
voor mensen
maar toch

Jezus, met jou,
met Kerstmis
zo fijn dichtbij

OPEN KERK

O God,
zo groot als Vader
zo klein als kind -
hoe klein is Kerstmis
dit jaar voor ons.

Geen grote volle
kerk, geen koorzang
om ons heen.

Enkel een kerststal
in de huiskamer
die slaapkamer is.

Dit is onze kerk,
onze kluis van een
verborgen leven.

Dit is stille nacht
tussen kleingelovige
dieren en dennen.

Alleen ons hart
kan nog bidden van
liefdewoordjes.

O God,
hoe klein bent U
in ons vannacht
maar ons hart
is vol van U.

KERST- KINDJE

Ik weet zeker
dat vandaag
op Kerstmis
Jezus als kindje
weg wil kruipen
in jouw armen,
mijn liefste.

Je bent immers
oermoedertje
vaderminnaresje
kindermeisje
van God
dat je leven lang
Jezus draagt.

Wij mogen samen
Jezus omarmen,
het mensenkind
van de wieg
tot het graf
de hemel
indragen.

GODGODIN

Lieve liefste Vader en Moeder
die alle leven uit liefde verwekt
en in liefde baart om voort te bestaan,

midden in de eeuwigheid van uw zijn
hebt U uzelf vereenzelvigd met
de man Joseph en de vrouw Mirjam

waarin U mensenkind werd, in Jezus
uw zoon: dat is het kerstgebeuren
dat wij willen vieren en gedenken.

Wij knielen neer in dit diepe mysterie
en gaan zwijgend uw eeuwige stilte binnen.
En wij vouwen eerbiedig onze handen.

Alles wijkt in onze geest voor uw
volheid die het heelal vervult en
mensenharten met een zachte gloed verwarmt.

Wij aanbidden U, GodGodin en hebben U
lief in uw goddelijke twee-eenheid
waaruit heel de schepping wordt geboren.

DE OPENBARING

De menswording van God kent de regelmaat en de duur van de tijd.

Vanaf de eerste menselijke trekken in de evolutie

duurt de ontwikkeling tot in de eeuwigheid van Gods openbaring.

Het wonderbaarlijke middegebeuren tussen tijd en eeuwigheid

is de geboorte van Jezus als de menswording van God op aarde.

Heel de schepping voelde de ontroering, zowel in de hemel als in de aarde.

Daarom is Kerstmis het tederste moment van de liefde-ervaring van God.

MENS- WORDING

Het mensworden
van God,
ook de menswording
van Jezus
is niets
uitzonderlijks.

Dit gebeurt
keer op keer
telkens weer
bij het ontstaan
van een mensenkind -
niet uitzonderlijk,

maar toch: als de
afkomst van de mens
belichaamd wordt in
een volheid die
goddelijkheid uitstraalt,
is er een uitzonderlijk mens.

HOE GOD WERD

Als God zo'n grote liefde
van mensen heeft ontvangen
als van monialen en
monniken in hun alles-
zijnde bruidsliefde -
als van kluizenaars en
woestijnmonniken als
Johannes de Doper en
Charles de Foucauld -
als van jou, innig
geliefd, heilig kind
van de Vader:

dan is het te begrijpen
dat God mens wilde worden,
van kindsafaan tot
op volwassen leeftijd,
van geboorte tot wedergeboorte:
om te kunnen zijn
wat een mens kan zijn -
dan is het kunnen gebeuren
dat God in jou, liefste,
geboren is als kind
en mijn geliefde
is willen worden.

GEBOORTEPIJN

O Kerstnacht, wreedste aller nachten,
waar de Romeinse heerser
zitting hield in de herberg
om iedereen op te schrijven.
Ook Joseph en Maria, net voordat
zij vernamen dat er voor hen
geen plaats was in de herberg.

Alleen Jezus werd niet meegeteld.
Hij was nog niet, nog onderweg.
Toen de weeën heviger werden
vluchtten ze een schapstal binnen.
In een hoop hooi begon de bevalling.
Joseph hield Maria in zijn arm en
tilde het kindje uit haar schoot.

Alle eeuwen tevoren en alle eeuwen
erna gebeurt nog hetzelfde, waar
ter wereld niet? In krottenwijken
en vluchtelingen-kampen. En overal
hangt de toekomstvrees in de lucht,
dat het nooit voorbij zal gaan als
een noodlot dat blijft achtervolgen.

GEBOORTEFEEST

Dat wij daar, desondanks,
al eeuwen overheen zingen, is
omdat we aanvoelen welk een
wonder zich daar voltrok:
dat God zelf voorgoed de
mensheid heeft aangeraakt in
de verwonding van de ziel.

En we zingen, ondanks het feit
dat we weten waarheen deze weg
leidde, dat het een kruisweg werd
en uiteindelijk een open graf.
Om tot op de dag van vandaag
te openbaren dat sterven verrijzen
is en voortbestaan voorgoed.

Weer had de Romeinse heerser
toegeslagen. Maar hij werd door
zijn onmenselijkheid teruggeslagen.
Het wereldrijk stortte ineen.
Maar op dezelfde plaats, in Rome
staat ieder jaar weer de kerststal
en mag de Paus de mensheid zegenen.

MARIAZANG

Waar en wanneer werd méér devote tederheid uitgezongen dan in Lourdes en Fatima op bedevaarten en in stil neerknielen bij Maria die verscheen in de natuur?

Zij die vol was van de menselijke natuur, was vol van innerlijke zinnelijkheid toen zij Jezus, Zoon van God, droeg in haar schoot en God zelf ter wereld bracht.

Dit moederschap werd het moederschap van heel de mensheid, van alle vrouwen: zij, geliefde van de Vader ontving en zo werden mensen Godskinderen, vol van genade.

KERSTZANG

Al bestaat er niets dat
méér bezongen is dan liefde
(en God is liefde),
al klinken de Hoogliederen
van Salomon en Paulus
boven alle liefde-liederen uit,

er is geen religieus gebeuren
méér bezongen, in allerlei
koorwerken en toonaarden,
dan Kerstmis - sinds engelen
het Gloria over de velden zongen
als een hemelse koorzang.

Waar de hemel zich zo
naar de aarde geopend heeft,
waar God zich zo met de mens
verenigd en vereenzelvigd heeft
dat Hij mens werd, zingt
heel de schepping van liefde.

HOOP

In een wereld waar kinderen
geboren en gedood worden,
is feest en rouw.
Is er leven na de geboorte?

Sinds het menselijk verschijnen
van God in Jezus,
het Bethlehemertje dat geboren
was om de dood te overwinnen,

is ons de belofte gegeven
van het Rijk van God
op aarde: een wereld
van liefde en vrede.

Deze liefde en vrede

‘Sjaloom’

mag de kern zijn van
onze kerstvreugde

Licht alom omdat
het Licht over de wereld
is opgegaan:
Jezus de uitstraling van God.

VLUCHTEN KAN NIET MEER

Jezus op de vlucht voor een moordenaar; samen met zijn vader en moeder vluchtte hij met alle vluchtelingen mee die heden ten dage als opgejaagd wild over de aarde zwerven.

Verschrikkelijk aktueel is deze christelijke gedenkdag van een kind dat God zou gaan vertegenwoordigen en uiteindelijk aan een kruis vastgespijkerd zou worden in een afschuwelijke dood.

In het Oosten worden kinderen weesjes en zwerfkinderen, zomaar. In het Zuiden verdorren zij aan de moederborst. In het Westen worden kinderen vertroeteld die boven de armoedegrens leven.

Een stille tocht in de kerstnacht door donkere straten in de stad ieder met een voorzichtig lichtje in de hand als een teken van hoop, mag tegenlicht zijn in de duisternis die is gevallen rond het goddelijk kind.

HET WINTERFEEST

Na Sinterklaas heeft de kerstman
het maar moeilijk om in beeld
te komen, ook al is hij nog zo'n
goedaardige goeditziende leuke
geschenkenman, wel heel oud!
Maar de kerstboom hángt al zo vol
'geschenkjes'. En de liedjes in
de Supermarkt zijn kerstliedjes.
En dan al die lichtjes! Moeten
die aan Zonnewende doen denken?

Maar dán Kerstmis! Hoe moet dat?
De aandacht heeft zich danig
verlegd: van een intiem Kerst-
diner aan de versierde Kersttafel
met de familie - naar een culinair
hoogtepunt met vrienden van de cuisine.
Misschien dat de meest exotische
gerechten nog doen denken aan de
Wijzen uit het Oosten die met hun
dure geschenken naar het kind kwamen.

Maar dat Kind...die Jezus.
Al zitten dan de kerken nog
één (zon-) dag vol, van dat
Kind aller tijden is in de
café, in het recreatiepark,
op straat en in de school
nauwelijks iets te merken.
Zijn Maria en Joseph misschien
naar het buitenland gevlucht
waar hun kind een toekomst heeft?

Alleen de Kerken blijven
het Licht van de Verschijning
uitstralen, door de glas-
in-loodramen, ook al kijkt
haast niemand er nog naar om.
Toch blijven er vragen,
waarop het antwoord niet meer
wordt gezocht. Immers: na
Kerstmis gaat het leven weer
op dezelfde manier verder.

Of raakt het innerlijk licht
van Kerstmis de hele schepping
zodanig, dat alle leven er door
bewogen wordt: gelovigen en
(vermeende) ongelovigen, mensen
van alle religies, goeden die
kwaad doen en kwaden die goed doen.
Immers: de genade van onze Heer
Jezus Christus is uitgestort over
allen en dat gaat na Kerstmis door.

SEIZOENEN

De vier jaargetijden vormen in de muziek belangrijke aandachts-momenten. Zij zijn muzikale uitgangspunten die berusten op de natuur-gevoeligheid van de mens in lente zomer herfst winter. Zij beantwoorden ook aan de vier perioden van een mensenleven.

Hierbij zijn Kerken en geestelijke stromingen niet bepalend of toonaangevend. Religieuze feesten kunnen hiermee samenvallen, maar zijn niet de natuurlijke bronnen van viering van de seizoenen. Deze komen uit het leven zelf voort en zijn zuivere natuurbronnen.

Daarom moeten zij niet vermengd worden met religieuze intenties of kerkelijke liturgieën. Viering van de jaargetijden kan daartoe wel leiden, maar de Kerk mag daarbij niet in de plaats treden of leidinggevend willen zijn. Het leven zelf is goddelijk en gewijd genoeg.

Het zou fantastisch en feeëriek zijn, wanneer uit de eigen mentaliteit of spiritualiteit in de samenleving dit kader zou gaan ontstaan. Een vieren van binnenuit, uit het levensgegeven zelf, de veranderingen en verrassingen in de natuur zelf, de schoonheid van de evolutie.

En dat zo ook de moderne mens zichzelf gaat vieren, de extase in elk seizoen en elk jaar opnieuw, de mystiek van zijn en daarzijn. Wat een versmelting met kosmos en universum! Als nu eens de wereldlijke en kerkelijke getijden elkaar liefdevol zouden omhelzen!

VROLIJK KERSTMIS

Het is een beetje moeilijk te bevatten, waarom men Kerstmis een vrolijk feest vindt en aan elkaar wenst. Waar gaat het om? Welke betekenis heeft uiterlijke vrolijkheid zonder een echte reden? Geeft dat 'gewilde' vrolijkheid, omdat het oppervlakkig aanvoelt? Zal wellicht de steeds meer toenemende uiterlijkheid de steeds meer afnemende innerlijkheid moeten camoufleren en compenseren? Of kunnen we toch blijven geloven dat de betekenis zich 'verlegt' in plaats van 'verloren' te gaan?

Maar als de diepste reden van feestvieren ophoudt te bestaan, als de ziel eruit weg raakt, kan dan de uiterlijkheid iets bijzonders blijven: iets wat telkens weer nieuw is in het levenslang vernieuwingsproces - iets wat opnieuw ontroert en de levenszin vergroot en verdiept? Als Kerstmis verslijt aan de veranderende cultuur, wat blijft er dan over van de diepte-impuls, de 'brille' van het oorspronkelijke waarvan mens en maatschappij herleven?

Te vrezen is dat het natuurlijk proces van leven en dood zich gaat voltrekken: als de ziel uit het lichaam verdwijnt, sterft het lichaam. En dan is voor hen die dit niet meer 'belevén' Kerstmis voorbij. Of misschien verandert het in iets anders en wordt het onherkenbaar. Dat betekent verlies aan weerskanten. Toen Vastenavond veranderde in Carnaval, kon het geen Lentefeest meer worden: feest van ontluikend Ieven. Zo werd de 'Kerst' geen Winterfeest.

Het kan zorgelijk stemmen dat vermaterialisering en de daarop volgende vercommercialisering de ziel zodanig aantasten dat de diepere eigenlijke waarden verloren gaan. Zo kan bij sport 'spel' komen weg te vallen, rationalisatie in het liefdeleven romantiek aantasten. Zo kan een kindje gemaakt worden in plaats van ontvangen. En dan is er op een geboortekaartje te lezen hoeveel gram een kind weegt in plaats van het wonder te vernemen waaraan de ouders hebben mogen meedoen...

VROLIJK KERSTFEEST

Wie zou niet vrolijk worden
om de geboorte van een kind?
Een vader om de geboorte van
zijn eerstgeboren zoon,
een moeder om de vollemelk-
borsten van haar dochter?

Maar de ouders van Maria,
bij de volkstelling thuis
gebleven in Nazareth, wisten
niet van de noodbevalling,
waren alleen maar dodelijk
bezorgd over de afloop.

En mocht dit al niet waar
geweest zijn 'toen', in het
'nu' gebeurt dit iedere dag
over de hele wereld - dat hoor
je toch op het journaal ...
'Vrolijk Kerstmis' zeggen we.

En toch is het iets waar je
buitengewoon blij en vrolijk
van wordt, als je weet dat God
elke seconde ergens geboren wordt
en een feestlied wordt aangeheven.

Zonder weg te kijken van de
nood in de wereld en de ellende
alom, is de wereld prachtig
en het leven een schitterend
avontuur van ups and downs.

FESTIVITAS

Wat Kerstmis oorspronkelijk was,
is bedolven geraakt onder uiterlijk
vertoon, commercie en consumptie.

Er klinkt nog wat kerstmuziek na,
voor de gelegenheid in een nieuw
jasje gestoken onder andere ritmiek

zodat noch de stilte noch de betekenis
door de nuchterheid van een moderne
samenleving zouden doordringen.

Toch een prettig feest, mensen
zoeken elkaar, oude vetes worden
beslecht en ieder is van goede wil.

In naam van Jezus, te zijner gedachtenis?
Dat klinkt zo ouderwets en achterhaald.
Er hangt nog een vage herinnering...

En ook 'gelovigen' hebben er moeite
mee te geloven dat hij de zoon van
God en kind van de eeuwige Vader is.

Ergens knielt een oude vrouw
neer in stil gebed en ziet met
kinderogen terug naar zichzelf.

NATIVITAS

Geboorte is, na begin van leven, negen maanden eerder, de zijns-openbaring van God.

Overal en altijd is de geboorte van een kind het begin van een nieuwe schepping: een wonder.

Dan is er blijdschap, een stil beleven van ouders en familie. Geen drukte om het kind.

Zo is de geboorte van Jezus eigenlijk het intieme stille gebeuren tussen Maria en Joseph.

Wanneer in de eeuwen die volgden dit meegevierd werd, was er diezelfde ingetogenheid.

De Kerk gaat voorzichtig de stal binnen, want zij is er zich van bewust dat daar haar oorsprong ligt.

Vandaar diezelfde wijding, eenvoud en innigheid die bij een geboorte past - samen met de heilige familie.

Glas-in-lood

Terwijl al te licht gedacht en gezegd wordt, dat de Kerk het Licht van de wereld is, is het opvallend dat het licht van de wereld het licht van de Kerk is dat in alle schoonheid de kerk binnenvalt door de glas-in-loodramen die als schitterende schilderijen aan de wand van de wereld hangen.

Deze gebrandschilderde ramen verkondigen de hoofdzaken en wezenstrekken van de Kerk zoals dat zo uiterst creatief verbeeld kan worden in deze gestyleerde en polychrome kunstuitingen. En zij stralen dit de wereld in. Zelfs wordt de wereld hierdoor anders gezien en beleefd: als het Huis van God.

Uiteraard wordt niemand méér in beeld gebracht dan Jezus, in de veelheid van betekenissen en gebeurtenissen van zijn leven. De mooiste kerstvoorstellungen zijn daarin te bewonderen. Maar goed ook, want hoe triest zou een kerk worden met al die kruisen en kruiswegen van Jezus. Hoe prachtig is Kerstmis in glas!

DE OMMEZIJDE

Kerstmis is een zielegebeuren
een geesteswerkelijkheid, niet
gebonden aan een wijze van vieren
of uiterlijke vormgeving. En ook
kan dit voor iedereen anders zijn.

De ervaring van Kerstmis kan er zijn
zonder iets te ondernemen, enkel
door te ondergaan: sfeer, licht,
vriendelijkheid en vredelievendheid
tussen mensen om zich heen of ook
de oude vertrouwde kerstliedjes
in de warenhuizen. Of je wilt
juist dan een boswandeling maken
om stilte te ondergaan en de
dennengeur live in te snuiven.

Zelfs temidden van drukte en van
spraakwatervallen om je heen, kan
de goedheid die je ervaart
typisch Kerstmis zijn, waardoor
de goedheid alom zichtbaar is.

En er zijn mensen die geen goed Kerst-
gevoel hebben als zij niet iets
bijzonders voor anderen hebben gedaan.
Ja, er zijn mensen alleen of ziek,
of alleen achter gebleven.

Iemand luistert dromerig naar
'Je te veux' van Erik Satie of
naar 'Peer Gynt' van Edvard Grieg.
Er komen ineens tranen van een
ervaren van Gods aanwezigheid
alsof zij dóórstromen vanuit
de fjorden. Een ander sluit de
ogen en luistert naar J.S. Bach's
'Jesu meines Herzens Freude'
en ontmoet daarin Jezus zelf .

En zo daalt de vrede waarvan de
engelen zongen, de vrede van
Christus neer op aarde als dauw
over de zielen, als licht in de
ogen, als warmte in het hart.

VERLICHTING

Veertig dagen na de bevalling werd het eerstgeboren zontje God aangeboden 'voor God en vaderland'.

Maar tegelijk was het in de Joodse rituele-religieuze traditie de dank voor de geboorte én een verlichting.

Maria had haar meisjeslichaam weer terug en ook haar vorm. Zij voelde zich gelukkig en mooi. En zij was trots.

Weer had zij haar vitaliteit en conditie terug. Joseph zal daar beslist een leuke opmerking over hebben gemaakt. Zoals hoort!

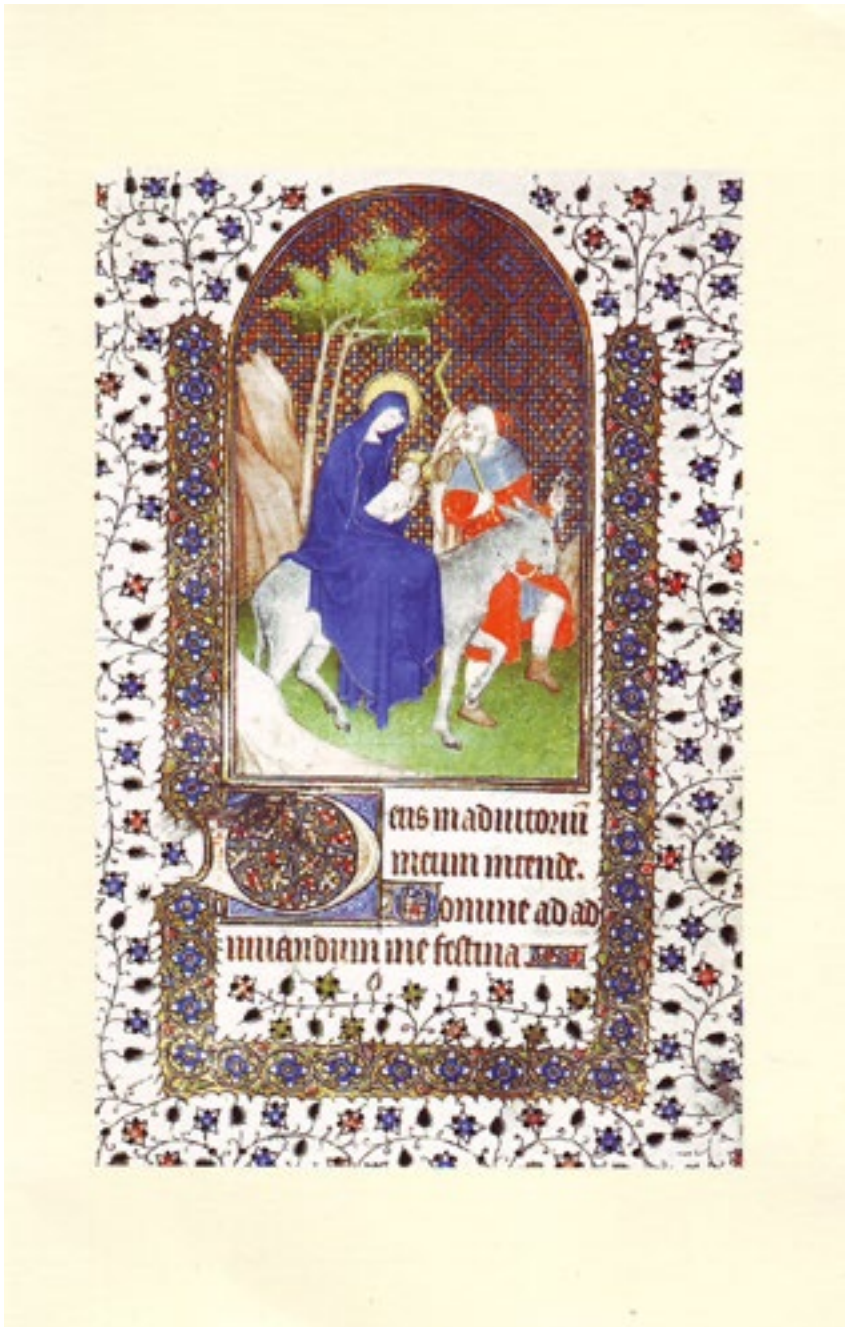
EEUWIGE KERSTMIS

Dit jaar, vandaag
en morgen, tot op
Maria Lichtmis wil ik
een eeuwige Kerstmis
vieren met jou.

De stal schoonhouden
van stof en vuil
als het onderkomen
van Maria en Joseph en
Jezus in de kribbe.

Zij verblijven immers
in mij - en Jezus staat
als een lichtende
ster boven de aarde
van mijn alledaagsheid.

En dan, en zo, mijn lief
zal het altijd Kerstmis
blijven, in de hemel
en in de aarde,
in ons, zij aan zij.

KERKGANG

In het midden van de vorige eeuw werd er in de parochiekerken (nog) op 2 februari vroeg in de morgen bij de eerste Mis door de kerk een processie gehouden met gewijde kaarsen. Op het laatst alleen van de priester met zijn misdienaars.

Ook vrouwen volgden, want ook zij hadden (hoe vaak vaak) hun kerkgang gedaan na de geboorte van een kind. De priester bad dan en zegende hen. Daar hoorde ook een klein geldelijk offer bij. Dat werd onmerkbaar op het zijaltaar gelegd - voor de priester.

ZONNE- WENDE

Ook na Kerstmis, de grootste Zon (ne) dag van het jaar, blijft ononderbroken het zonnen van de tijd doorgaan in de rijzende zon en blijft Kerstmis gevierd worden tot aan Maria Lichtmis in de liturgie van de Kerk.

En Jezus blijft zijn handjes uitstrekken naar de mensheid en Joseph en Maria blijven knielen en herders komen met koningen en schapen en kamelen mee. Tot Lichtmis blijven er engelen vliegen rond de stal en lichtjes branden

ZIJ ZAGEN

Drie Koningen
wijzen zieners
zagen en volgden
het vergezicht.

Zij gingen op weg
naar een kind,
keerden terug naar
hun eerste begin.

Als je oud wordt,
keren vroegere beelden
en ervaringen weer
als voortekenen

van een nieuw begin.
Zo kom je terug
bij je ouders, kom je
uit bij God.

Dan ga je bidden
en aanbidden want
je hebt het eeuwig
Licht gezien.

WIJ ZAGEN

Dat God Vader
Zoon en Geest is
komt overvloedig
tot uiting in de
natuurlijke wereld.

Zelfs: vanuit de natuur,
uit de plantaardige,
dierlijke, menselijke
werkelijkheid treedt
de drieheid aan het licht.

Het is een overgrote
genade de drieëenheid
in de schepping waar
te kunnen nemen:
het eigen beeld van God.

Nu zien wij de ziel
in de dingen, het lichaam
in de aarde, het leven
van God en het Licht van
de eeuwigheid in alles.

DAT IK ZIEN MOGE

Het duizelt en bedwelmt
me een beetje dat mijn
innerlijk oog meer helder licht
heeft, ontvangen heeft. Van U?

Het zichtbare openbaart zijn
innerlijk zijn, de levengevende ziel.
Het onzichtbare schijnt door zijn
sluiers heen en raakt mijn oog.

Al die details en facetten, al die
deeltjes en gezichtjes worden mij.
Is dit het sterrelicht van Kerstmis?
God die zichtbaar is in een Kind?

KERSTMIS

De Mis op Kerstdag- en nacht maakte er Kerstmis van. Dat was in de Nachtmis en de drie Missen in de morgen met kerstliederen. En daar stond de grote kerststal met mensgrote beelden van Maria en Joseph bij hun pasgeboren kindje dat je al toelachte. Ook het knikengeltje zat er bij en aan makke schapjes geen gebrek.

Langs een vaste liturgische lijn werd je door de Advent als een voorbereidingstijd Kerstmis ingeleid. De Kerstkrans van dennegroen lichtte week na week meer op. Het verlangen naar Kerstmis werd voelbaarder in het middeleeuws lied 'Rorate'. De verwachting nam toe in de zang 'O kom, o kom, Emmanuel'. Zo kon het Kerstmis worden.

HERDERTJE

Als je 88 bent, voel je nog de gelovige emotie die je had als jongetje van 8 - als misdienaartje of zangertje, van verre komend uit een landelijk bosgebied. En soms had het dan gesneeuwd en trok je de berenmuts over de oren. Met wat hooi in de klompen was het best om te doen. Als je 88 bent kun je nog het kind voelen en de stalgeur nog herkennen.

Ook thuis op de boerderij was het kerstgebeuren het middelpunt van de keuken met de plattebuis-kachel. Dat duurde zo tot en met Lichtmis. Ook thuis werden de kerstliedjes gezongen en brandden de kaarsjes. En dan mocht je het 'Puer natus est' zingen. Hoe kan het anders dan dat Kerstmis het religieuze hoogtepunt is van je jeugd tot in je ouderdom.

LICHTMIS

De Kerstkring is rond.
Maria en Joseph dragen
hun kind in de tempel van
Jerusalem op aan God.

Nog eenmaal gaan alle
lichten aan op 2 februari.
Van nu af zullen zon en maan
en sterren het licht zijn.

De kerstbomen groeien weer
door het laatste vleugje
sneeuw en ademen de eerste
lenteluchten vrij in.

De kerststal gaat weer
naar de zolder en alle
beeldjes worden weer in
oude kranten verpakt.

Dit lijkt een afscheid maar
het is het begin van de tocht
door het liturgisch jaar heen
met Jezus Maria en Joseph mee.

JEZUS

Vandaag wil ik de hele dag bij 'U' (zeg ik, omdat U zo groot en heilig bent) - bij 'jou' zijn omdat je zo lief bent.

Mag ik naast je gaan of mag ik bij U zijn om iets van uw grootheid en heiligheid aan te kunnen raken?

Mag ik je hand vasthouden, mijn hoofd tegen U aan leggen en dan van je horen dat je van mij houdt?

Vandaag wil ik de hele dag uw dochter zijn, je zusje en vriendin. Ik heb je zo ontzettend lief als God.

INHOUD

Proloog

I. Mysterie

ondoergrondelijke
werkelijkheid
niet te begrijpen
of te bewijzen
maar wel te weten
door te geloven

II. Mythe

omgeving van de
werkelijkheid
met wat in droom
en vermoeden
als waar wordt
geweten

III. Mystiek

eenheids-ervaring
met wat of wie
in liefdevolle
beschouwing
een geheim zich
openbaart

Epiloog

